

Ключовим елементом схеми на рисунку 2. є кластер “Будівельні матеріали Львівщини”, функціонування якого залежне від трьох груп чинників. За умови впровадження запропонованих організаційно-економічних, нормативно-правових та інформаційних заходів, учасники кластеру та Львівська область загалом отримують низку конкурентних переваг та забезпечену конкурентоспроможність будівельних матеріалів на вітчизняному та міжнародному ринках. Це, своєю чергою, значною мірою впливає на конкурентоспроможність регіонального будівельного комплексу.

Висновок. Резюмуючи, відзначимо, що підвищення конкурентоспроможності промислових систем виробництва будівельних матеріалів залежать тільки від комплексного підходу, в основі якого закладений високий рівень менеджменту; кваліфікація робочої сили; лояльність та сприяння зі сторони державних органів влади; здатність підприємницьких структур до об’єднань в кластери; запровадження інноваційної ідеології його учасників та представників владних структур.

Література:

1. Основные направления развития промышленности строительных материалов [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.sakha.gov.ru/>.
2. Негативні аспекти розвитку та пріоритети підтримки малого підприємництва в малих містах України (за матеріалами Львівської області) [Електронний ресурс] // Режим доступу: old.niss.gov.ua/Monitor/mart2009/24.htm.
3. Концепція загальнодержавних та регіональних програм розвитку промисловості будівельних матеріалів, виробів та конструкцій до 2015 року [Електронний ресурс]// Режим доступу: www.avbmv.com.ua/content/view/24/.
4. Територіальні будівельні кластери – ефективний спосіб взаємодії влади, бізнесу та громадськості, фактор синергійного комерційного та соціального розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.avbmv.com.ua/401-bud-klasteru>.
5. Лисиця Т. Розвиток інноваційних кластерів в умовах глобалізації економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://imo.kture.kharkov.ua/sem_v002.
6. Бакрунов Ю.О. Методология развития девелоперской деятельности в инвестиционно-строительной сфере : автореферат дис. ... доктора экономических наук : 08.00.05 / Бакрунов Юрий Октавьевич; [Место защиты: Моск. гос. стрит. ун-т].– Москва, 2010.– 38 с.

УДК 342.951:351.82

Т.Л. Стародубцева
здобувач кафедри
адміністративного права та
адміністративного процесу ЛьвДУВС

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В даній статті визначена сутність контролю органів внутрішніх справ в сфері господарської та підприємницької діяльності.. Проаналізовано особливості відповідальності за адміністративним законодавством, яка настає за правопорушення, які вчинені в сфері господарювання

Ключові слова: органи внутрішніх справ, адміністративна відповідальність, адміністративні порушення, господарська діяльність, підприємницька діяльність, засоби регулюючого впливу

В данной статье определена сущность контроля органов внутренних дел в сфере хозяйственной и предпринимательской деятельности.. Проанализированы особенности ответственности по административному законодательству, которая наступает за правонарушение, совершенные в сфере ведения хозяйства

Ключевые слова: органы внутренних дел, административная ответственность, административные нарушения, хозяйственная деятельность, предпринимательская деятельность, средства регулирующего влияния

In this floor certain essence of control of organs of internal affairs is in the sphere of economic and enterprise activity.. The features of responsibility on an administrative legislation, which comes for offence, what perfect in a sphere manages

Keywords: *organs of internal affairs, administrative responsibility, administrative violations, economic activity, entrepreneurial activity, facilities of regulative influence*

Постановка проблеми. Розглядаючи контроль як функцію державного управління, контрольну діяльність органів внутрішніх справ слід розглядати виходячи із загальних засад державного управління. Разом з тим, побудова системи контролю органів внутрішніх справ та її діяльність ґрунтується на низці характерних для неї принципів, які уточнюють загальні принципи управління.

Метою здійснення органами внутрішніх справ контролю за господарською та підприємницькою діяльністю є виявлення порушень нормативів функціонування суб'єктів господарської та підприємницької діяльності, їх локалізація шляхом застосування певних коректуючих та каральних заходів, спрямованих на запобігання або скорочення таких порушень у майбутньому, а також притягнення винних суб'єктів до адміністративної або ж кримінальної відповідальності.

Аналіз останніх публікацій. Контроль за адміністративним законодавством України добре досліджена багатьма авторами. Різним аспектам згаданої нами проблеми увагу приділяли наступні вітчизняні та іноземні дослідники: В. Гарашук, С. Вітвицький, Д. Лученко, П. Чистяков, А. Шеваріхін, В. Шестак. На питаннях контролю також зупинялися вчені-адміністративісти, такі як Г. Атаманчук, Д. Бахрах, Ю. Битяк, В. Кобринський, О. Луньов, С. Пузирьов, М. Студенікіна та інші. Разом з тим, особливості відповідальності в сфері господарської та підприємницької діяльності раніше комплексно не досліджувалися.

Формування цілей статті. Нерозробленість на науковому рівні цих питань, неврегульованість багатьох аспектів участі держави у господарській сфері в умовах різноманіття суб'єктів господарювання різних форм власності, неузгодженість нормативних актів, наявність проблемних питань функціонування органів внутрішніх справ щодо визначення контрольних функцій в сфері господарювання і зумовили вибір написання даної статті.

Виклад основного матеріалу. Здійснення контролю органами внутрішніх справ за господарською та підприємницькою діяльністю необхідно для того, щоб держава, у особі уповноважених органів, посадових осіб, могла "контролювати ті сфери підприємницької діяльності, які, по-перше, впливають на забезпечення безпеки, та, по-друге, для захисту державою майнових інтересів"[2, с. 28].

У відповідності до ст. 10 Закону України "Про міліцію", до основних обов'язків міліції належить припинення адміністративних порушень й здійснення провадження у справах про них [1]. Зміст полягає у розробці та запровадженні комплексу заходів, метою якого є недопущення нанесення шкоди шляхом неправомірного здійснення господарської та підприємницької діяльності інтересам та безпеці особи, громади та держави, майну усіх форм власності, а також покарання за скоєні адміністративні правопорушення.

Відповідальність за адміністративним законодавством України добре досліджена багатьма авторами. Різним аспектам згаданої нами проблеми увагу приділяли наступні вітчизняні та іноземні дослідники: І. Андрущенко, Ю. Барабаш, С. Вітвицький, Т. Корнева, О. Кузьменко, П. Чистяков, В. Шестак та інші. Разом з тим, особливості діяльності ОВС із здійснення контролю за дотриманням адміністративного законодавства суб'єктами господарської та підприємницької діяльності раніше комплексно не досліджувалися.

Господарський кодекс України встановлює, що кожний має право на підприємницьку діяльність, не заборонену законом (п. 2 ст. 5), а суб'єкти господарювання можуть без обмежень самостійно здійснювати господарську діяльність, що не суперечить законодавству (п. 1 ст. 19) [3, с. 303]. Господарська діяльність, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів та з метою одержання прибутку, є підприємництвом, а суб'єкти підприємництва - підприємцями. Господарська діяльність може здійснюватись і без мети одержання прибутку (некомерційна господарська діяльність) [4, с. 267]. Така діяльність спрямована на досягнення економічних, соціальних та інших результатів, ведеться суб'єктами господарювання державного або комунального секторів економіки в галузях або видах діяльності, в яких забороняється підприємництво [5, с.154].

Одночасно ст. 13 Конституції України встановлює, що власність зобов'язує і не повинна використовуватися на шкоду людині і суспільству[6]. Втручання державних органів у господарську та підприємницьку діяльність не допускається, якщо воно не зачіпає передбачених законодавством України прав державних органів з контролю за діяльністю підприємців [7, с.39]. Досліджуючи сучасні проблеми функціонування суб'єктів господарської та підприємницької діяльності, здійснення регулюючого впливу на них з боку органів внутрішніх справ, необхідно звернути увагу на окремі аспекти відповідальності, яку несуть вказані суб'єкти у разі порушення діючих нормативно-правових актів й вчинення порушень у зазначених сферах.

У відповідності до ст. 216 Господарського кодексу України, учасники господарських відносин несуть правову відповідальність за правопорушення у сфері господарювання шляхом застосування до правопорушників санкцій на підставах і в порядку, передбачених згаданим кодексом, іншими законами та договором. Метою застосування господарських санкцій є гарантування захисту прав і законних інтересів громадян, організацій та держави, в тому числі відшкодування збитків учасникам господарських відносин, завданих внаслідок правопорушення, та забезпечення правопорядку у сфері господарювання.

Більше того, за порушення встановлених законодавчими актами правил здійснення господарської

діяльності до суб'єктів господарювання можуть бути застосовані уповноваженими органами державної влади або органами місцевого самоврядування адміністративно-господарські санкції, тобто заходи організаційно-правового або майнового характеру, спрямовані на припинення правопорушення суб'єкта господарювання та ліквідацію його наслідків. Адміністративно-господарські санкції можуть бути встановлені виключно законами.

Як зазначає В. Авер'янов, в реалізації адміністративно-правових санкцій має місце так звана "публічна адміністрація", тобто застосування даних санкцій до суб'єктів господарювання здійснюється державними органами виконавчої влади або виконавчими органами місцевого самоврядування [8, с.117].

Як вважають І. Голосніченко, М. Стахурський та Н. Золотарьова, основними засобами регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання є:

- державне замовлення, державне завдання;
- ліцензування, патентування і квотування;
- сертифікація та стандартизація;
- застосування нормативів та лімітів;
- регулювання цін і тарифів;
- надання інвестиційних, податкових та інших пільг;
- надання дотацій, компенсацій, цільових інновацій та субсидій [9, с.123].

Органи, яким надано право приймати рішення у справах про адміністративні правопорушення, за об'ємом компетенції А. Комзюк розподіляє на дві групи. До першої відносить адміністративні комісії, виконавчі комітети селищних, сільських рад, органи внутрішніх справ і судді. Вони розглядають справи про правопорушення, які вчиняються в різних галузях управління. Другу групу, на його думку, складають державні інспекції, органи транспорту, природоохоронні органи тощо [10, с.37]. Повноваження зазначених органів тісно пов'язані з конкретною галуззю управління. Наприклад, органи державного пожежного нагляду уповноважені вирішувати справи про порушення правил пожежної безпеки, митні органи – про порушення митних правил тощо.

Одним з нормативно-правових документів, що встановлює перелік адміністративних правопорушень, справи про які розглядають органи внутрішніх справ (міліція) є ст. 222 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Зокрема, до цих порушень в контексті нашого дослідження відносяться: нежиття заходів щодо забезпечення охорони посівів снотворного маку чи конопель, місць їх зберігання та переробки (ст. 106-1), випуск на лінію транспортних засобів, технічний стан яких не відповідає встановленим вимогам або без необхідних документів, передбачених законодавством (ст. 128), несвоєчасне здавання виторгу (ст. 164-4), порушення правил виготовлення та порядку обліку і зберігання печаток та штампів, а так само виготовлення, ввезення, реалізація та використання самонабірних печаток (ст. 189-2) та інші.

Аналіз згаданих статей Кодексу України про адміністративні правопорушення дозволяє виділити чотири категорії проступків у таких сферах:

- обіг наркотичних речовин;
- експлуатація транспортних засобів;
- здійснення торговельно-касових операцій;
- реалізація державної управлінської діяльності.

В залежності від особливостей проступку передбачається покарання від одного до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або ж адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.

Окремо в даних статтях виділяються категорії посадових осіб та громадян - суб'єктів господарської діяльності. Для них встановлена підвищена відповідальність у порівнянні з іншими категоріями осіб.

Іншим цікавим аспектом функціонування органів внутрішніх справ в напрямку забезпечення законності у сфері господарської та підприємницької діяльності є виконання ними функцій ліцензування. Зокрема, ст. 9 Закону України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" встановлює види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню [11]. Даний законодавчий акт конкретизується Постановою Кабінету Міністрів України від 14.11.2000 р. № 1698 "Про затвердження переліку органів ліцензування", згідно з яким Міністерство внутрішніх справ України визначено органом ліцензування таких видів господарської діяльності:

- виробництво та ремонт вогнепальної зброї невійськового призначення і боєприпасів до неї, холодної зброї, пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду, торгівля вогнепальною зброєю невійськового призначення та боєприпасами до неї, холодною зброєю, пневматичною зброєю калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду;
- виробництво спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії, індивідуального захисту, активної оборони та їх продаж;
- надання послуг, пов'язаних з охороною державної та іншої власності, надання послуг з охорони громадян;
- діяльність, пов'язана з виробництвом, торгівлею піротехнічними засобами;
- діяльність, пов'язана з відкриттям та функціонуванням стрілецьких тирів, стрільбищ невійськового призначення, мисливських стендів" [12].

Ст. 22 Закону "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" встановлює, що до суб'єктів господарювання за провадження господарської діяльності без ліцензії застосовуються фінансові санкції у вигляді штрафів у розмірах, встановлених законом. Зазначені штрафи спрямовуються до Державного бюджету України. Рішення про стягнення штрафів приймаються органом, на який згідно з чинним законодавством покладено функції контролю за наявністю ліцензій.

Висновок: за результатами аналізу розглянутих матеріалів можна сформулювати поняття застосування органами внутрішніх справ заходів адміністративної відповідальності за порушення у сфері господарської і підприємницької діяльності. На думку автора, це дії державного органу виконавчої влади, спеціально уповноваженого на забезпечення законності у визначених сферах господарської і підприємницької діяльності, спрямовані на покарання винної у вчиненні адміністративного правопорушення особи, внаслідок яких останній зазнає негативних наслідків морального, особистісного, майнового та іншого характеру.

Література

1. Про міліцію. Закон України від 20.12.1990 № 565-XII // Відомості Верховної Ради УРСР від 22.01.1991. - 1991. - № 4. - Стор. 20.
2. Вітвіцький С.С. Державний контроль у сфері ліцензійної діяльності: дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Національний ун-т внутрішніх справ. - Х., 2004. - 178 с. - С. 28-29.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV // Офіційний вісник України від 28.03.2003. - 2003. - № 11. - Стор. 303. - Ст. 462.
4. Адміністративне право України: основні поняття [навч. посіб.]. Голосніченко І.П., Стахурський М.Ф. Золотарьова Н.І., Київ, 2005. - С. 117.
5. Господарське право України/ За ред. В. М. Гайворонського, В. П. Жушмана. - Харків: Право, 2005. - 384 с. - С. 154.
6. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Офіційний вісник України від 01.10.2010 - 2010. - № 72 / I Спеціальний випуск /. - Стор. 15. - Ст. 2598.
7. Щербина, В.С. Господарське право: підр. / В.С.Щербина. — 4-те вид., перероб. і допов. — К.: Юрінком Інтер, 2009. — 640 с. - С. 39.
8. Авер'янов В. Реформування українського адміністративного права: ґрунтовний привід для теоретичної дискусії // Право України. — 2003. — № 5. — С. 117.
9. Голосніченко І.П., Стахурський М.Ф. Золотарьова Н.І. Адміністративне право України: основні поняття. Навч. посібник. - К.: 2005. - 232 с. - С. 123-124.
10. Адміністративна відповідальність в Україні: Навчальний посібник / За заг. ред. доц. А.Т.Комзюка. 2-е вид., перероб. і доп. - Харків: Ун-т внутр. справ, 2000. - 99 с. - С. 37.
11. Про ліцензування певних видів господарської діяльності. Закон України від 01.06.2000 № 1775-III // Офіційний вісник України від 21.07.2000/ - 2000 р. - № 27. - Стор. 1. - Ст. 1109.
12. Про затвердження переліку органів ліцензування. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2000 № 1698 // Офіційний вісник України від 01.12.2000 - 2000 р., № 46, стор. 218, стаття 2001.

УДК 332.8 (477)

К.Ю.Гарнік
здобувач кафедри адміністративного права
і процесу НАВС України

ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ – ЗМІСТ І ВИДИ

У статті аналізуються зміст та види житлово-комунальних послуг за законодавством України. Зроблено пропозиції щодо вдосконалення окремих положень Закону України «Про житлово-комунальні послуги». Запропонована класифікація житлово-комунальних послуг.

Ключові слова: житлово-комунальна послуга, забезпечення умов проживання, задоволення потреб, класифікація, комунальна послуга.

В статье анализируются суть и виды жилищно-коммунальных услуг за законодательством Украины. Разработаны пропозиции касательно усовершенствования отдельных норм Закона Украины «О жилищно-коммунальных услугах». Предложена классификация жилищно-коммунальных услуг.

Ключевые слова: жилищно-коммунальная услуга, обеспечение условий проживания, удовлетворение потребностей, классификация, коммунальная услуга.